

DE MACHTIGE SPREEKSTAF

WIE?

Charlotte Westerman. Docente geschiedenis aan het Hondsrug College, mentor/coach van alle ondernemende leerlingen van het Entreprenasium.

WAT?

Een les staatsinrichting voor mavo 4.

ACHTERGROND?

Na de havo heb ik een jaar highschool gedaan in de Verenigde Staten. Ik had geen flauw idee wat ik daarna ging doen. Ik schreef brieven met een jongen die geschiedenis studeerde aan de Hogeschool Windesheim. Daarnaast had ik één vak op Canby Union Highschool dat ik echt fantastisch vond: American History. Die combinatie maakte dat ik mijn ouders per post opdracht gaf mij 'dan maar' voor die geschiedenisopleiding in te schrijven.

... IN EEN PAAR WOORDEN:

Dienstbaar: ik geef leerlingen de ruimte om zich volledig te ontplooiën, open voor nieuwe ontwikkelingen en leerwegen, duidelijk, coach, enthousiast.

Probeer niet altijd alles te controleren, maar bied de kinderen een kans om hun eigen (leer)weg te vinden.

WAAROM BESLOOT JE LERAAR TE WORDEN?

Ik besloot om nooit leraar te worden. Het leek me werkelijk afschuwelijk! Maar tijdens het eerste jaar van de opleiding zat er een leuke jongen bij mij in de klas die wél docent wilde worden. We liepen samen een week stage op Urk. (We zijn inmiddels twintig jaar getrouwd!) Omdat hij doorging met de opleiding, besloot ik ook maar te blijven. Maar mijn tweedejaarsstage was afschuwelijk. Ik stond veel te dicht op de leerlingen en vond hun gezagsondermijnende acties eigenlijk wel grappig. Gelukkig wist ik tijdens mijn derdejaarsstage alles wat ik fout had gedaan het jaar ervoor radicaal om te draaien. Mijn derdejaars stage werd de leukste stage ooit. Ik ontdekte een professionele Charlotte. Iemand die niet bang is om consequent te zijn, maar daarnaast heel veel plezier heeft in het overbrengen van de relevantie van het vak geschiedenis en het tussen-door meegeven van een beetje opvoeding.

TIPS VOOR COLLEGA'S

Probeer niet altijd alles te controleren, maar bied de kinderen een kans om hun eigen (leer)weg te vinden. Leerlingen zijn nieuwsgierig en heel goed in staat verantwoordelijkheid te nemen.

WAT DOE JE OVER TIEN JAAR?

Geen flauw idee, misschien iets meer doen in de organisatie binnen de school? Misschien meewerken in het bedrijf van mijn man, waar ik (wa-)jongeren kan coachen? Ik hoop wel meer balans te hebben gevonden tussen gezin en werk.

MIJN SUCCESSLES

Het is hangen en wurgen, met die Thorbecke en zijn grondwet, de schoolstrijd, het recht van interpellatie. Tot we aankomen bij de vraag of Nederland nóg democratischer kan. We gaan discussiëren en weg is de lethargie! Eerst leg ik de leerlingen het doel van deze lessen uit. Ik laat ze in een kring zitten, wat ze op hun leeftijd in eerste instantie nogal ongemakkelijk vinden. Dan introduceer ik de 'spreekstaf', een tak die ik ooit meenam uit het bos, door mijn zwager beschilderd als een soort totem. De staf geeft leerlingen de macht te zeggen wat ze denken, wat ze voelen. Als iemand de staf heeft, is de rest stil. Leerlingen hebben daar, gek genoeg, ontzag voor. Mijn enige rol is dat ik telkens één leerling het onderwerp laat bepalen. Daarna is hij of zij de baas over het proces. Deze gespreksleider moet alle leerlingen die iets over het onderwerp te zeggen hebben, de spreekstaf overhandigen en ook leerlingen die geneigd zijn steeds te zwijgen, de stok onder de neus te duwen, want iedereen moet oefenen.

Eerst komen de discussies nog wat aarzelend op gang, maar hoe meer ik mij op de achtergrond begeef, hoe meer de kinderen loskomen. Er wordt veel gelachen, maar vooral verhit gedebatteerd. Het zijn onderwerpen die leerlingen aanspreken. Zij hebben er goed over nagedacht en hun standpunt bepaald.

Moeten de grenzen dicht nu Ebola op de loer ligt, moet de doodstraf weer worden ingevoerd, mag de pedo-partij wel of niet bestaan, voeren we de dienstplicht weer in, moet Europa niet gewoon een superstaat worden? Als ik naar deze mavo 4-leerlingen kijk, zie ik jongvolwassenen die goed nadenken over dingen die ons allemaal aangaan. Op deze manier worden zij zich bewust van hoe politieke partijen op een higher level over dit soort zaken moeten debatteren: politiek gaat over hen! ■

Tekst: Daan van Leeuwen

